

### บทที่ 3

#### วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา (descriptive study) เพื่อศึกษาถึงอุปสรรคต่อการปฏิบัติการพยาบาลตามหลักฐานเชิงประจักษ์ ตามการรับรู้ของพยาบาลวิชาชีพ ในหน่วยงานผู้ป่วยวิกฤต โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์

#### ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้ เป็นพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงาน ในหน่วยงานผู้ป่วยวิกฤต โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์ จังหวัดเชียงราย ได้แก่ หอผู้ป่วยวิกฤตศัลยกรรม หอผู้ป่วยวิกฤตอายุรกรรม หอผู้ป่วยวิกฤตโรคหัวใจ หอผู้ป่วยวิกฤตกุมาร หอผู้ป่วยศัลยกรรมระบบประสาทและการบาดเจ็บหรืออุบัติเหตุ หน่วยงานห้องผ่าตัด และหน่วยงานวิสัญญี ที่ปฏิบัติงานระยะเวลาตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไปและไม่อยู่ในระหว่างการศึกษาต่อเนื่อง รวมทั้งสิ้นจำนวน 117 คน

#### เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามอุปสรรคต่อการปฏิบัติการพยาบาลตามหลักฐานเชิงประจักษ์ตามการรับรู้ของพยาบาลวิชาชีพ ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล เป็นแบบสอบถามที่ประกอบด้วย คำถามปลายเปิดและเติมคำสั้นๆ ได้แก่ เพศ อายุ คุณวุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงานในวิชาชีพการพยาบาล ประสบการณ์การทำงานในหน่วยงานผู้ป่วยวิกฤต การเข้ารับการอบรมเพื่อเตรียมความรู้ความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับการปฏิบัติการพยาบาลตามหลักฐานเชิงประจักษ์ การมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติการพยาบาลตามหลักฐานเชิงประจักษ์ การเข้าร่วมเป็นสมาชิกของทีมงาน/โครงการปฏิบัติการพยาบาลตามหลักฐานเชิงประจักษ์ ประสบการณ์ในการทำวิจัย ประสบการณ์ในการเป็นหัวหน้าโครงการวิจัยและประสบการณ์ในการเป็นผู้ร่วมโครงการวิจัย

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามอุปสรรคต่อการปฏิบัติการพยาบาลตามหลักฐานเชิงประจักษ์ตามการรับรู้ของพยาบาลวิชาชีพ ซึ่งผู้ศึกษาได้ขออนุญาตใช้เครื่องมือในการศึกษาของรัตนาวดี

ชอนตะวัน และคณะ (2549) ประกอบด้วยการรับรู้อุปสรรคใน 3 ด้าน ข้อคำถามทั้งหมด 30 ข้อ คือ

1. ด้านพยาบาล จำนวน 14 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1-14
2. ด้านองค์กร จำนวน 11 ข้อ ได้แก่ ข้อ 15-25
3. ด้านหลักฐานเชิงประจักษ์ จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ ข้อ 26-30

ลักษณะแบบสอบถามเป็นคำถามปลายปิด โดยวัดอุปสรรคต่อการปฏิบัติการพยาบาลตามหลักฐานเชิงประจักษ์ เป็นข้อคำถามให้เลือกตอบเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (rating scale) โดยแต่ละข้อมีความหมายดังนี้

|                   |         |                                          |
|-------------------|---------|------------------------------------------|
| เห็นด้วยมากที่สุด | หมายถึง | อุปสรรคนั้นตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด   |
| เห็นด้วยมาก       | หมายถึง | อุปสรรคนั้นตรงกับความเป็นจริงเป็นส่วนมาก |
| เห็นด้วยปานกลาง   | หมายถึง | อุปสรรคนั้นตรงกับความเป็นจริงปานกลาง     |
| เห็นด้วยน้อย      | หมายถึง | อุปสรรคนั้นตรงกับความเป็นจริงน้อย        |
| ไม่เห็นด้วย       | หมายถึง | อุปสรรคนั้นไม่ตรงกับความเป็นจริง         |

เกณฑ์การให้คะแนนอุปสรรคต่อการปฏิบัติการพยาบาลตามหลักฐานเชิงประจักษ์ มีดังนี้

|                   |   |         |
|-------------------|---|---------|
| เห็นด้วยมากที่สุด | = | 5 คะแนน |
| เห็นด้วยมาก       | = | 4 คะแนน |
| เห็นด้วยปานกลาง   | = | 3 คะแนน |
| เห็นด้วยน้อย      | = | 2 คะแนน |
| ไม่เห็นด้วย       | = | 1 คะแนน |

การแปลผลคะแนนอุปสรรคต่อการปฏิบัติการพยาบาลตามหลักฐานเชิงประจักษ์ตามการรับรู้ของพยาบาลวิชาชีพ ในหน่วยงานผู้ป่วยวิกฤตโดยรวมและแต่ละรายด้าน มีวิธีการพิจารณาคะแนน โดยการนำคะแนนทั้งหมดในด้านนั้นมารวมกัน และแบ่งระดับคะแนนทั้งหมดเป็น 3 ช่วง โดยใช้หลักทางสถิติ ได้แก่ พิสัย (ค่าคะแนนสูงสุด-ค่าคะแนนต่ำสุด)/3 (เดิมศรี ชำนิจารกิจ, 2540)

| อุปสรรคต่อการปฏิบัติการพยาบาลตามหลักฐาน  | รับรู้น้อย  | รับรู้ปานกลาง | รับรู่มาก     |
|------------------------------------------|-------------|---------------|---------------|
| เชิงประจักษ์ตามการรับรู้ของพยาบาลวิชาชีพ | (คะแนน)     | (คะแนน)       | (คะแนน)       |
| ด้านพยาบาล (14-70 คะแนน)                 | 14.00-32.66 | 32.67-51.32   | 51.33-70.00   |
| ด้านองค์กร (11-55 คะแนน)                 | 11.00-25.66 | 25.67-40.32   | 40.33-55.00   |
| ด้านหลักฐานเชิงประจักษ์ (5-25 คะแนน)     | 5.00-11.66  | 11.67-18.32   | 18.33-25.00   |
| อุปสรรคโดยรวม (30-150 คะแนน)             | 30.00-70.00 | 70.01-110.00  | 110.01-150.00 |

### การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1. การตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (content validity) การศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ขอ อนุญาตใช้แบบสอบถามของรัตนาวดี ขอนตะวัน และคณะ (2549) ซึ่งมีความตรงตามเนื้อหา (content validity index) เท่ากับ 0.86 และค่าความเชื่อมั่น (reliability) โดยรวมทั้งฉบับ เท่ากับ 0.96 ส่วนรายด้าน ได้แก่ ด้านพยาบาล ด้านองค์กร และด้านหลักฐานเชิงประจักษ์ มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.95, 0.92, 0.71 ตามลำดับ

2. การตรวจสอบความเชื่อมั่น (reliability) ผู้ศึกษานำแบบสอบถามไปทดสอบหาค่า ความเชื่อมั่นกับพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานผู้ป่วยวิกฤต โรงพยาบาลศูนย์ลำปาง จังหวัดลำปาง จำนวน 20 คน จากนั้นจึงนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (cronbach's coefficient alpha) โดยรวมทั้งฉบับเท่ากับ 0.96 และในแต่ละด้าน คือ ด้านพยาบาล ด้านองค์กร และด้านหลักฐานเชิงประจักษ์ ได้เท่ากับ 0.88, 0.94 และ 0.86 ตามลำดับ

### การพิทักษ์สิทธิประชากร

ผู้ศึกษาได้พิทักษ์สิทธิประชากรโดยทำหนังสือชี้แจงการพิทักษ์สิทธิ เพื่อให้ผู้ตอบ แบบสอบถามทราบถึงการพิทักษ์สิทธิในการตอบแบบสอบถาม โดยผู้ตอบมีสิทธิ์เลือกในการเข้า ร่วมการศึกษาและสามารถออกจากการศึกษาโดยไม่อธิบายเหตุผลใดๆ ก่อนที่จะสิ้นสุดการศึกษา และการนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้จะถือเป็นความลับและนำเสนอในภาพรวม และ นำไปใช้ประโยชน์เพื่อการศึกษาเท่านั้น

### การรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาคำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้ศึกษาทำหนังสือผ่านประธานกรรมการบริหารหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล แผน ข คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ถึง ผู้อำนวยการโรงพยาบาล และหัวหน้าพยาบาล โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์ เพื่อชี้แจง วัตถุประสงค์ของการศึกษา และขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล
2. เมื่อได้รับการอนุมัติให้เก็บรวบรวมข้อมูลผู้ศึกษาเข้าพบหัวหน้าหน่วยงานผู้ป่วยวิกฤต แต่ละหน่วย เพื่อขอความร่วมมือในการแจกแบบสอบถามแก่พยาบาลวิชาชีพที่เป็นกลุ่มประชากร จำนวน 117 ฉบับ ชี้แจงรายละเอียดในการตอบแบบสอบถาม และขอความร่วมมือให้ประชากรส่ง แบบสอบถามกลับคืนผู้ศึกษาภายใน 2 สัปดาห์ โดยผู้ศึกษาเป็นผู้เก็บรวบรวมแบบสอบถามที่ตอบ แล้วด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามกลับคืนมา 112 ฉบับ หลังจากนั้นผู้ศึกษาได้ติดตามและสอบถาม อีกครั้ง ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาทั้งหมด จำนวน 117 ฉบับ
3. นำแบบสอบถามที่ได้รับตอบกลับมา ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามแต่ละข้อ ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ จำนวน 117 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100
4. ผู้ศึกษานำข้อมูลในแบบสอบถามมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ

### การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษานำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดังรายละเอียดดังนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคล วิเคราะห์โดยใช้การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. ข้อมูลอุปสรรคต่อการปฏิบัติการพยาบาลตามหลักฐานเชิงประจักษ์ โดยรวมและรายด้าน วิเคราะห์โดยใช้การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน